

BBC WORLD SERVICE
GLOBESCAN INCORPORATED
PIPA - THE PROGRAM ON INTERNATIONAL POLICY ATTITUDES
CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629-35-69; 628-37-04
693-46-92, 625-76-23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00-503 W A R S Z A W A

TELEFAX 629-40-89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/12/2005

REELEKCJA GEORGE'A W. BUSH A
I POSTAWY WOBEC STANÓW ZJEDNOCZONYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

REELEKCJA GEORGE'A W. BUSHA I POSTAWY WOBEC STANÓW ZJEDNOCZONYCH

- W 16 z 21 krajów, w których realizowano sondaż, bezwzględna większość respondentów uważa, że reelekcja George'a W. Busha ma niekorzystny wpływ na bezpieczeństwo na świecie.
- Mieszkańcy Indii, Filipin i Polski mają pozytywną opinię o reelekcji Busha.
- Po wyborze George'a W. Busha na drugą kadencję znacząca, choć pozostająca w mniejszości liczba respondentów darzy Amerykanów mniejszą sympatią, przeważają też osoby, które twierdzą, że wpływ Stanów Zjednoczonych na sprawy świata jest negatywny.
- Społeczeństwa krajów, których wojska znajdują się obecnie w Iraku, w większości nie popierają tej obecności.

Badanie przeprowadzono w okresie od 15 listopada 2004 roku do 5 stycznia 2005 roku na próbie składającej się z 21 953 osób w 21 krajach oraz dodatkowo na próbie 1000 Amerykanów. W ośmiu krajach respondenci pochodzili wyłącznie z dużych miast. Margines błędu w poszczególnych krajach wynosił od +/- 2,5% do +/- 4%. Więcej szczegółów znajduje się w dziale „Metodologia” na stronie internetowej <http://www.pipa.org>

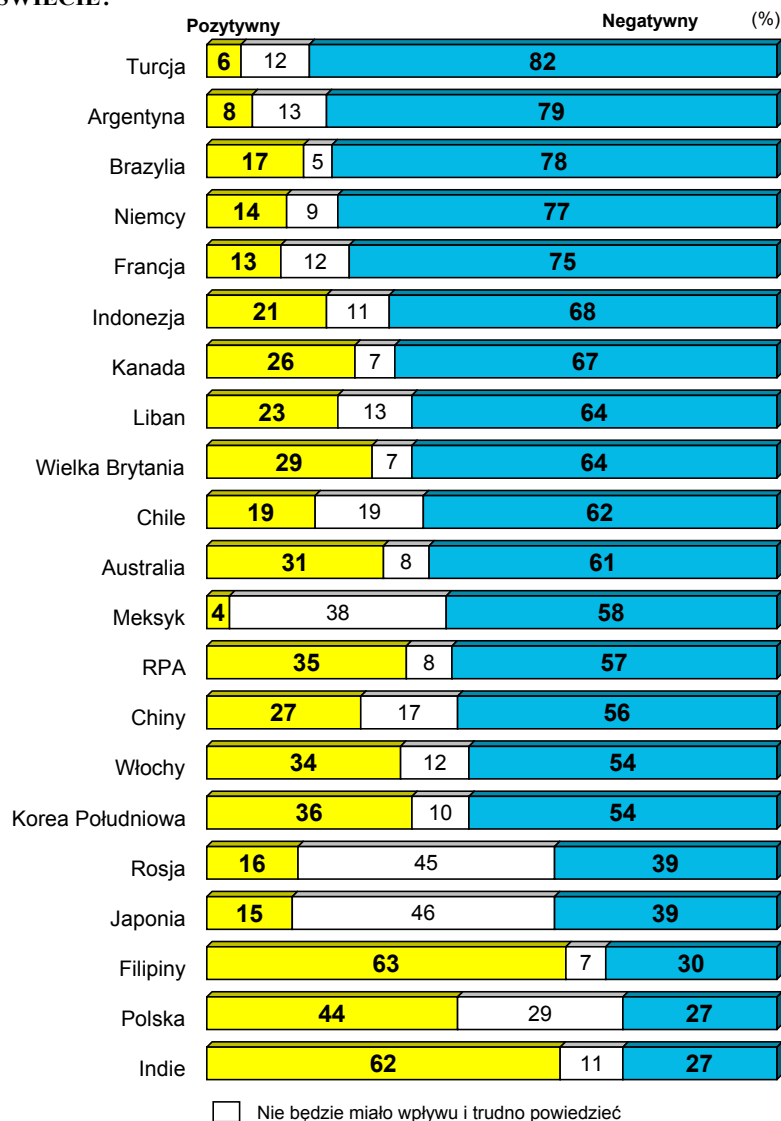
W Polsce badanie było zrealizowane przez CBOS w dniach 25-29 listopada 2004 roku na reprezentatywnej próbie 943 osób. Za merytoryczną stronę badania odpowiedzialne są GlobeScan (Toronto - Londyn - Waszyngton) i PIPA (Waszyngton).

GlobeScan Incorporated to światowa firma badania opinii publicznej i rynku, mająca oddziały w Toronto, Londynie i Waszyngtonie.

Międzynarodowy Program Badania Postaw Politycznych (PIPA) to wspólny program Centrum Postaw Politycznych i Centrum Badań Międzynarodowych i Badań nad Bezpieczeństwem Uniwersytetu w Maryland.

Według nowego sondażu BBC World Service, przeprowadzonego w dwudziestu jeden krajach ze wszystkich regionów świata, bezwzględna większość respondentów w szesnastu krajach uważa, że ponowny wybór prezydenta George'a W. Busha ma negatywny wpływ na światowy pokój i bezpieczeństwo, natomiast w dwóch innych krajach myśli tak względna większość.

RYS. 1. JAK PANU(I) MOŻE WIADOMO, GEORGE BUSH ZOSTAŁ PONOWNIE WYBRANY NA PREZYDENTA USA. JAK PAN(I) SĄDZI, CZY WYDARZENIE TO BĘDZIE MIAŁO POZYTYWNY CZY NEGATYWNY WPŁYW NA POKÓJ I BEZPIECZEŃSTWO NA ŚWIECIE?

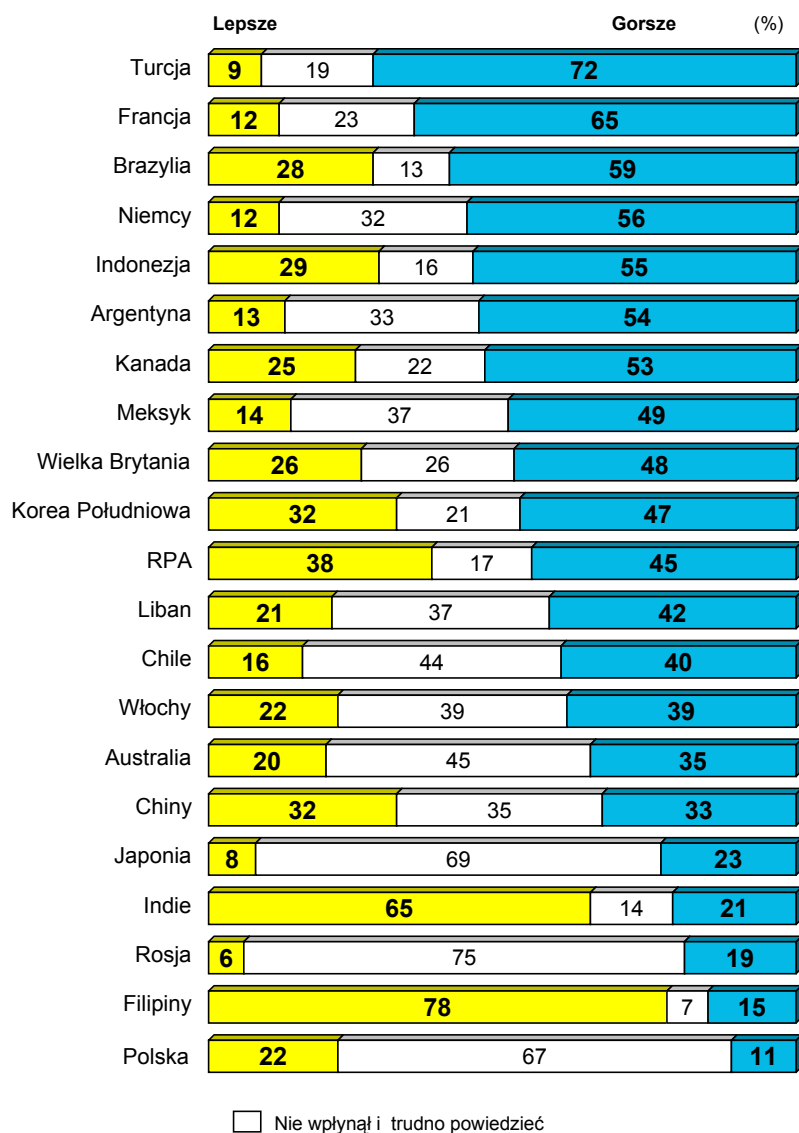

Średnio we wszystkich krajach 58% respondentów ocenia wpływ reelekcji Busha na bezpieczeństwo na świecie negatywnie, a 26% - pozytywnie.

Najbardziej krytyczne opinie wyrażają respondenci z Europy Zachodniej, Ameryki Łacińskiej oraz krajów muzułmańskich. Jedyne trzy kraje, w których bezwzględna lub względna większość wyraża pozytywne opinie o reelekcji Busha, to Filipiny (63%), Indie (62%) i Polska (44%). Sondaż, w którym wzięły udział 21 953 osoby, został przeprowadzony przez międzynarodową firmę badawczą GlobeScan w ramach **Międzynarodowego Programu Badania Postaw Politycznych (PIPA)** Uniwersytetu w Maryland.

Sondaż wykazał również, że dość znaczna grupa respondentów na całym świecie przenosi antypatię do Busha na cały naród amerykański. Na pytanie o wpływ wyboru Busha na ich uczucia do Amerykanów, średnio 42% respondentów odpowiedziało, że ich sympatia do Amerykanów zmniejszyła się, 25% - że ich sympatia do Amerykanów wzrosła, a 23% stwierdziło, że wybór Busha nie miał wpływu na ich uczucia. W poszczególnych krajach odpowiedzi znacznie się różniły. W siedmiu krajach znacząca większość respondentów stwierdziła, że wybór Busha miał negatywny wpływ na ich uczucia do Amerykanów - było to szczególnie widoczne w Turcji (72%), Francji (65%), Brazylii (59%) i Niemczech (56%). Tylko w dwóch krajach większość ankietowanych stwierdziła, że ich sympatia do Amerykanów wzrosła z tego powodu (Filipiny - 78% i Indie - 65%). W trzech krajach większość respondentów uznała, że reelekcja Busha nie miała wpływu na ich sympatię do Amerykanów (Rosja - 66%, Japonia - 62% i Polska - 55%).

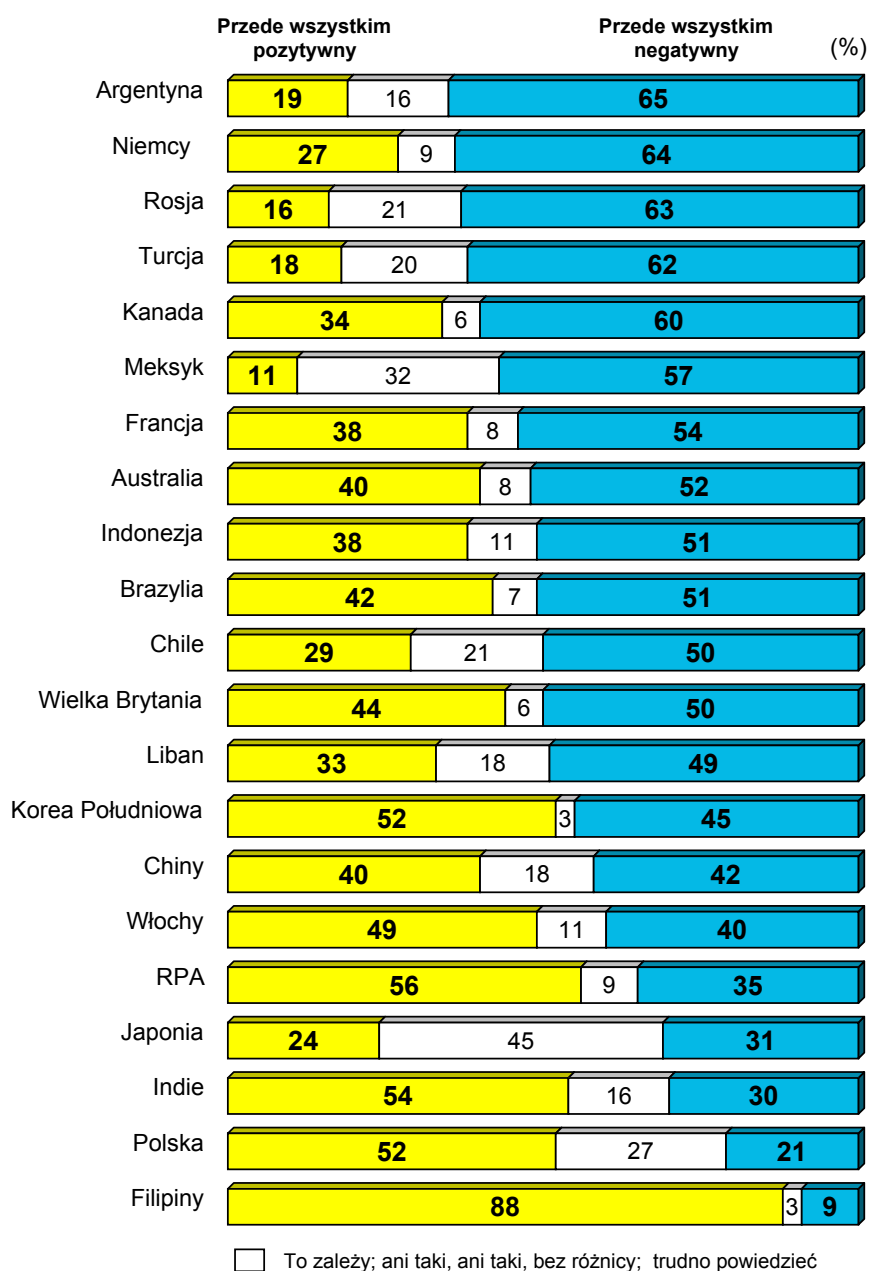
RYS. 2. JAK WYBÓR GEORGE'A BUSHA NA PREZYDENTA USA WPLYNAŁ NA PANA(I) UCZUCIA WOBEC AMERYKANÓW? CZY SĄ ONE TERAZ DUŻO LEPSZE, TROCHĘ LEPSZE, TROCHĘ GORSZE CZY TEŻ DUŻO GORSZE?

Wyraźnie widać, że antypatia do Busha nie wynika w prosty sposób z antyamerykanizmu, ponieważ niechęć do USA, chociaż znaczna, nie jest tak silna jak niechęć do prezydenta tego kraju. Średnio 47% respondentów ocenia obecny wpływ USA na świecie raczej negatywnie, 38% - raczej pozytywnie, natomiast 15% nie wybrało żadnej odpowiedzi. W dwunastu krajach większość uważa wpływ USA za raczej negatywny, przy czym w Argentynie (65%), Niemczech (64%), Rosji (63%), Turcji (62%), Kanadzie (60%) i Meksyku (57%) sądzi tak znaczna większość badanych.

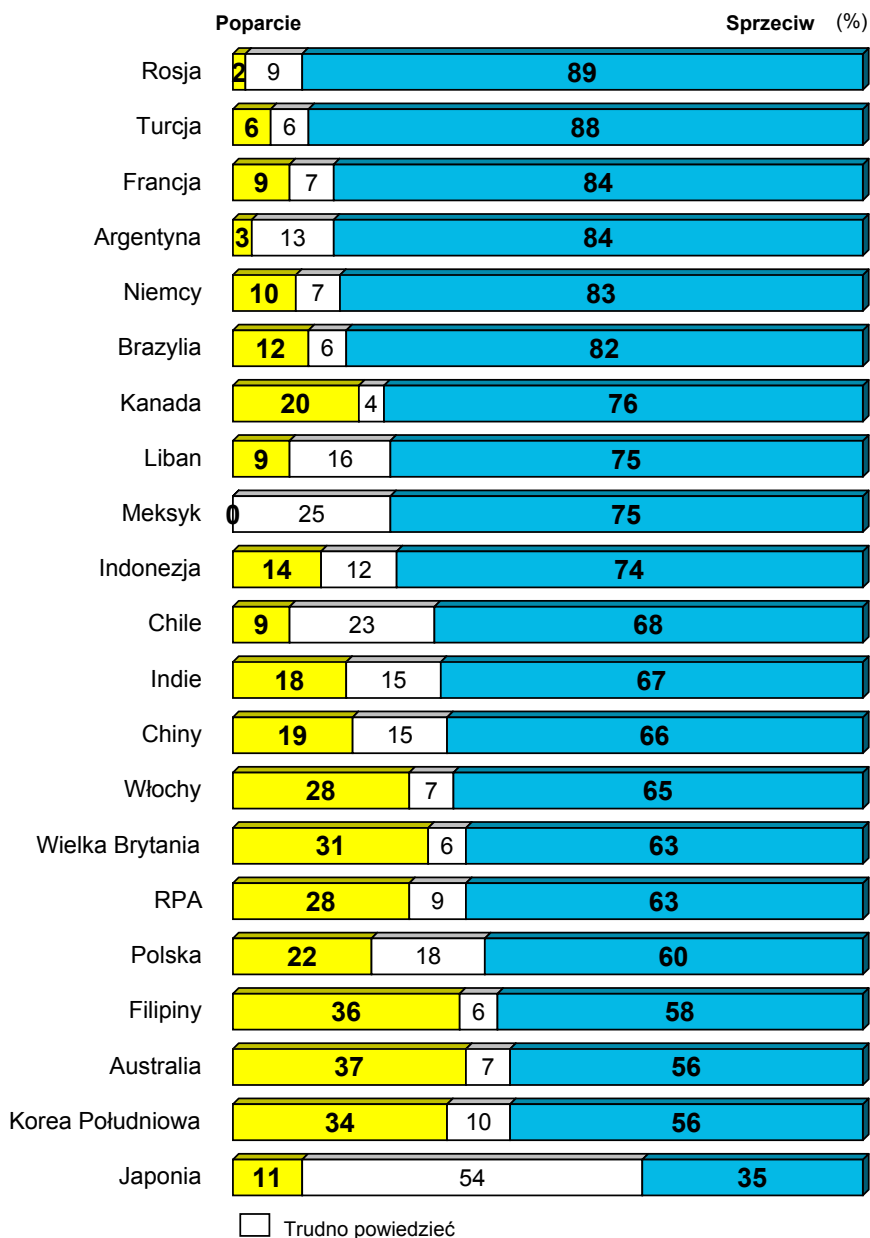
Chociaż Francja jest często uważana za kraj zdecydowanie antyamerykański, tylko niewielka większość Francuzów (54%) uważa wpływ USA na sprawy świata za niekorzystny. Większość respondentów na Filipinach (88%), w Republice Południowej Afryki (56%), Indiach (54%), Polsce (52%) oraz w Korei Południowej (52%) określa wpływ USA jako pozytywny.

RYS. 3. PROSĘ POWIEDZIEĆ CZY, PANA(I) ZDANIEM, STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI MAJĄ PRZED WSZYSTKIM POZYTYWNY CZY NEGATYWNY WPLYW NA SPRAWY ŚWIATA?

W żadnym kraju bezwzględna ani względna większość badanych nie popiera wysyłania wojsk do Iraku. Średnio 70% respondentów jest temu przeciwnych, z czego 27% twierdzi, że wybór Busha umocnił ich w tym przekonaniu. Co ciekawe, nawet na Filipinach i w Polsce (kraje te wyrażają sympatię do Busha, a ich wojska uczestniczą w operacji wojskowej w Iraku) większość respondentów wyraża przeciw (58% na Filipinach, 60% w Polsce). Jedyne kraje, w którym oponentów jest mniej niż połowa, to Japonia (35%), ale 54% Japończyków nie wybrało żadnej odpowiedzi, a tylko 11% popiera wysyłanie wojsk do Iraku. Najbardziej, prawie jednogłośnie, sprzeciwiają się temu Rosjanie (89%).

RYS. 4. CZY POPIERA PAN(I) OBECNOŚĆ WOJSK SWOJEGO KRAJU W IRAKU CZY TEŻ JEST PAN(I) JEJ PRZECIWNY(A)?

Steven Kull, dyrektor PIPA, komentuje: „Jest to dość ponury obraz z punktu widzenia Stanów Zjednoczonych. Niechęć do Busha jest silna i przenoszona jest na Amerykanów, którzy go ponownie wybrali. Co więcej, widać zupełny brak poparcia dla wysyłania wojsk do Iraku. Z drugiej strony, osoby uważające, że Stany Zjednoczone mają zdecydowanie negatywny wpływ na sytuację na świecie, nie stanowią jeszcze zdecydowanej większości na całym świecie, co sugeruje istnienie pewnych możliwości poprawy stosunku do USA”.

Doug Miller, prezes GlobeScan, komentuje: „Nasze badanie bardzo wyraźnie pokazuje, że ponowny wybór prezydenta Busha pogłębił izolację Ameryki od reszty świata. Potwierdza to opinię niektórych Amerykanów, że jeżeli administracja Busha nie zmieni swojej polityki zagranicznej podczas drugiej kadencji, Ameryka nadal będzie tracić reputację, a zarazem zdolność do skutecznego wpływania na losy świata”.

Krzysztof Zagórski, dyrektor CBOS, komentuje: „Polacy, choć w większości niechętni interwencji w Iraku, traktują wysłanie swych wojsk do tego kraju między innymi jako jeden z elementów powrotu na scenę międzynarodową w sojuszu z państwami o rozwiniętej i ustabilizowanej demokracji, a za takie państwo uważają Stany Zjednoczone. Inne badania opinii wskazują, że nie widzą oni konfliktu pomiędzy sojuszem transatlantyckim i europejskim. Ponadto polskie tradycje walki z ustrojem komunistycznym, a także tradycyjne związki polsko-amerykańskie (liczna emigracja) przyczyniają się do postrzegania Stanów Zjednoczonych w znacznie mniej negatywnym świetle, niż ma to miejsce w szeregu innych krajów”.

Część krajów, których obywatele najbardziej krytykują ponowny wybór Busha, to tradycyjni sojusznicy Stanów Zjednoczonych. W tej grupie znajdują się wszystkie kraje Europy Zachodniej biorące udział w badaniu: Niemcy (77% negatywnych opinii), Francja (75%), Wielka Brytania (64%) oraz Włochy, chociaż w tym przypadku odsetek negatywnych opinii nie był aż tak wysoki (54%). Dość negatywne opinie wyrażali także Kanadyjczycy (67%) i Australijczycy (61%). Postawy Japończyków były natomiast dość niezdecydowane (15% pozytywnych opinii, 39% negatywnych, 31% „bez różnicy” i 15% „trudno powiedzieć”).

Dość negatywne są także opinie w krajach z większością muzułmańską. W Turcji, która jest sojusznikiem USA, zdecydowana większość (82%) wyraża się krytycznie o reelekcji Busha (najwięcej wśród wszystkich ankietowanych krajów). Negatywne opinie przeważały również w Indonezji (68%) i Libanie (64%).

Jeśli weźmiemy pod uwagę fakt, że Ameryka Łacińska była mniej bezpośrednio zaangażowana w sprawy, którymi zajmowała się polityka zagraniczna Busha podczas pierwszej kadencji, może zaskakiwać wysoki poziom niechęci opinii publicznej do Busha w tym regionie (Argentyna - 79%, Brazylia - 78%, Chile - 62% i Meksyk - 58%).

Najbardziej zróżnicowanym regionem jest Azja. Jak już wspomniano, większość mieszkańców Filipin (63%) i Indii (62%) wypowiada się pozytywnie o reelekcji Busha, natomiast Japończycy nie mają zdecydowanej opinii. Równocześnie jednak większość mieszkańców Indonezji (68%), Chin (56%) i Korei Południowej (54%) wyraża negatywne opinie.

W jedynym kraju afrykańskim uczestniczącym w sondażu, Republice Południowej Afryki, większość ankietowanych (57%) ma negatywną opinię o reelekcji Busha.

Opinie Rosjan są raczej krytyczne (39% wskazań negatywnych i 16% pozytywnych), ale - podobnie jak w przypadku Japończyków - prawie co trzeci Rosjanin (31%) twierdzi, że ponowny wybór Busha nie miał wpływu na jego uczucia, a co siódmy (14%) nie udziela żadnej odpowiedzi.

Łącznie we wszystkich krajach różnice demograficzne są niewielkie. Osoby lepiej wykształcone i o wyższych dochodach nieco częściej krytykują ponowny wybór Busha oraz czują większą niechęć do Amerykanów. Kobiety oraz osoby o wyższych dochodach nieco częściej są przeciwne wysyłaniu żołnierzy do Iraku.

Spółeczeństwa krajów, których wojska znajdują się obecnie w Iraku, w większości nie popierają tej obecności, co może mieć negatywny wpływ na operacje wojskowe w tym kraju. Przeciwna wysyłaniu wojsk do Iraku jest większość badanych we Włoszech (65%), Wielkiej Brytanii (63%), Polsce (60%), Australii (56%) i Korei Południowej (56%). Japończycy znowu nie udzielają jasnej odpowiedzi, chociaż względna większość jest przeciwna (35%), ale aż 54% nie odpowiedziało na to pytanie.

Poza przeprowadzeniem sondażu w dwudziestu jeden krajach, zrealizowano dodatkowe badanie, w którym wzięło udział 1000 Amerykanów. Jak można się było spodziewać, 56% Amerykanów wyraziło opinię, że ponowny wybór Busha ma pozytywny wpływ na bezpieczeństwo światowe (39% było przeciwnego zdania), natomiast 71% stwierdziło, że Stany Zjednoczone mają raczej pozytywny wpływ na sytuację na świecie (25% uważa, że raczej negatywny).

Tabela 1

Kraj	Wielkość próby	Terminy realizacji sondażu	Instytut badawczy
Argentyna	1005	10 - 13 XII 2004	TNS GALLUP ARGENTINA
Australia	1018	1 - 29 XII 2004	The Minter Group
Brazylia	800	16 XI - 30 XII 2004	Market Analysis Brazil
Kanada	1000	23 XI - 6 XII 2004	GlobeScan / ComQUEST Research
Chile	1200	10 - 29 XII 2004	Mori
Chiny	1800	4 - 20 XII 2004	Survey & Statistics Institute, Communication University of China
Francja	1001	8 - 15 XII 2004	Efficiency 3
Niemcy	1004	29 XI - 31 XII 2004	Ri*QUESTA GMBH
Wielka Brytania	1000	15 - 28 XI 2004	GLOBESCAN / ICM DIRECT
Indie	1005	4 - 15 XII 2004	ACNielsen ORG MARG
Indonezja	1000	30 XI - 19 XII 2004	Deka Marketing Research
Włochy	1035	3 - 17 XII 2004	Eurisko-Nop World
Japonia	1403	9 - 12 XII 2004	The Central Research Services, Inc.
Liban	1000	15 XII 2004 - 3 I 2005	C.M.O. in association with MEMRB/Synovate
Meksyk	1000	16 XI - 15 XII 2004	Mund Américas
Filipiny	500	11 - 22 XII 2004	M&S-Sigma Dos Philippines, Inc.
Polska	943	25 - 29 XI 2004	CBOS Public Opinion Research Center
Rosja	1028	2 - 28 XII 2004	CESSI Institute for Comparative Social Research
RPA	1011	3 I - 5 I 2005	Markinor (Pty) Ltd.
Korea Południowa	1000	26 XI - 16 XII 2004	East Asia Institute
Turcja	1200	9 - 20 XII 2004	Yontem Research & Consultancy
USA	1000	17 XI - 12 XII 2004	GlobeScan / ComQUEST Research